

Barn som krenker barn

Barn og unge med skadelig seksuell atferd (SSA)

Jubileumskonferansen 2018

Morten Lundgren, Bufetat
Marita Sandvik, Brøset

ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

Forekomst

Vanskelig å fastslå det faktiske omfanget
(ulike definisjoner, lovverk etc)

Internasjonale undersøkelser:

Ca 30 % av alle overgrep mot barn begås av barn og unge
Majoriteten av barn og unge med SSA er gutter (90-95%),
og er i gjennomsnitt 14 år når de utøver sitt første overgrep

Andelen jenter som begår overgrep, kan være høyere enn tidligere antatt

ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

NOVA (Ung vold 2015):

29% av jentene (avgangselever i videregående)

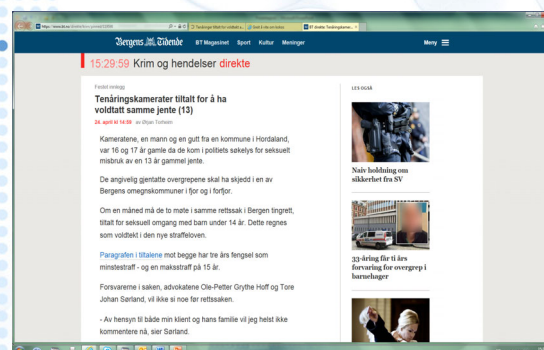
7 % av guttene

- Hadde opplevd minst én type seksuelt overgrep

Voldtekt: 14% av jentene og 3 % av guttene

50% av overgrepene mot jenter var begått av jevnaldrende eller noe eldre gutter

ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

«Mindreårige anmeldt for voldtekt i 2016» - rapport fra KRIPOS

- Antallet voldtektsanmeldelser hvor den anmeldte er mindreårig øker.
- 225 mindreårige anmeldt i 2016
- Om lag en av tre anmeldte er under 15 år.
- En betydelig andel av de unge er anmeldt av flere fornærmede.
- «Unge overgripere» skiller seg ut som den største aldersgruppen innenfor seksuallovbrudd. Over halvparten av de domfelte er mellom 15 og 24 år

ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

Hva har preget fagfeltet så langt?

Tilfeldigheter

Lite registreringer og fokus i hjelpeapparatet

Redsel for stigmatisering av barn og ungdom

Overgrep vanskelig å fortelle om

Vanskelig å anmelde (kjæreste/venn/sønn/bror)

Få dommer (4% av sakene fra 2016). Mesteparten sendt tilbake til

Barnvernstjenesten

Liten kompetanse / få behandlingstilbud

ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

Hvor er barna/ungdommene som har begått seksuelle krenkelser?

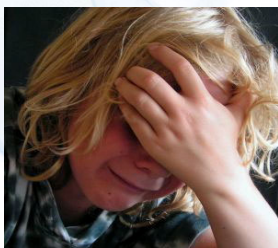
- Hjemme
- På skolen
- Fritidsklubber, fritidsaktiviteter
- BUP
- I tiltak innenfor barnevernet
 - Fosterhjem
 - Barnevernsinstitusjoner
- I Konfliktråd (ungdomsoppfølging og ungdomsstraff)
- I Kriminalomsorgen (samfunnsstraff og fengsel)

Tverretattlig samarbeid nødvendig

- Hvordan kan de ulike «aktørene» som møter barn og ungdom samarbeide?
 - ❖ Om forebygging av overgrep
 - ❖ Om vurderinger og tiltak knyttet til barn med problematisk og skadelig seksuell atferd

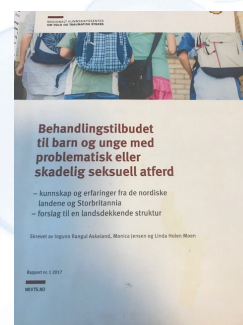
Barnehager, skoler, SFO, Barnevern, Bufetat og BUP er viktige offentlige aktører i dette arbeidet

Hvem er de ?

1. Traumatiserte barn som reaksjon på egne traumer (neglekt,vold,ovegrep,vitne til)
2. Tenåringar med omfattende krenkende atferd
3. Vanlig ungdom som eksperimenterer med sex på en uansvarlig måte
4. Generelt aggressive og voldelige ungdommer
5. Umoden og impulsiv ungdom
6. Barn og unge med lærevansker
7. Ungdom som utøver seksuelle aktiviteter uten gyldig samtykke
8. Likegyldig ungdom som egoistisk "tar det de vil ha"
9. Ungdom som imiterer det de ser på nett/ i media.
10. Ungdom som mistolker det de trodde var et gjensidig/felles ønske
11. Ungdom som er uvitende om lovverk (seksuell lavalder, kriminell lavalder) eller konsekvenser av handlingen

12. Barn som imiterer det som er "normalt" i egen familie
13. Ungdom tiltrukket av spenningen av regelbrudd
14. Sosialt isolert ungdom som henvender seg til/retrer interesse mot yngre barn som substitutt for jevnaldrende
15. Unge med alvorlige psykiske lidelser
16. Barn/unge som gir etter for press fra jevnaldrende
17. Ungdom med en overopptatthet av sex
18. Ungdom påvirket av stoff/alkohol
19. Ungdom "swept away by sexual arousal of the moment"
20. Ungdom med begynnende avviksproblematikk ifht seksualitet

Kva kan seksualitet være?

WHO: "Seksualiteten er en **integrt del** av ethvert menneskes personlighet; mann, kvinne og barn. Seksualiteten er et grunnbehov som utgjør et aspekt av å være menneske, og **som ikke kan skilles fra andre livsaspekter**. Seksualitet er ikke det samme som samleie eller evnen til å oppnå orgasme, og er heller ikke summen av hele vårt erotiske liv. Alt dette kan være en del av vår seksualitet, men behøver ikke å være det.

Seksualitet omfatter så mye mer, den finnes i den energien som driver oss til å søke kjærlighet, kontakt, varme og nærhet, den uttrykkes i det vi føler, hvordan vi beveger oss, hvordan vi berører andre og selv blir berørt. Seksualiteten handler om å være sensuell, såvel som å være seksuell.

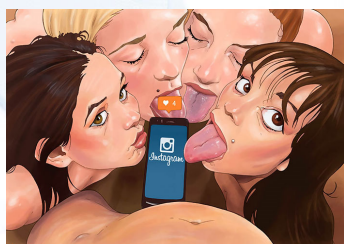
Seksualiteten påvirker altså våre tanker, følelser, handlinger, og vårt samspill med andre mennesker."

Seksualitet er sammensatt

- Biologisk driv for forplantning. Det seksuelle uttrykket er kulturelt bestemt.
- Hva i vår kultur?
- Hvilket nivå i kultur?

Har noe skjedd?

- Pettersen: Likegyldig holdning til endringer som fører til objektivisering av oss, andre og seksualitet:

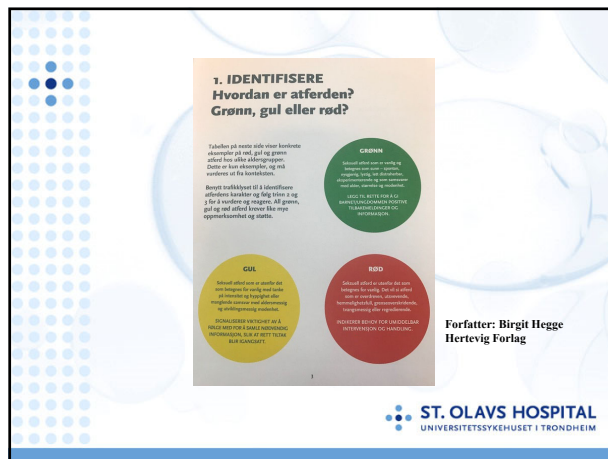
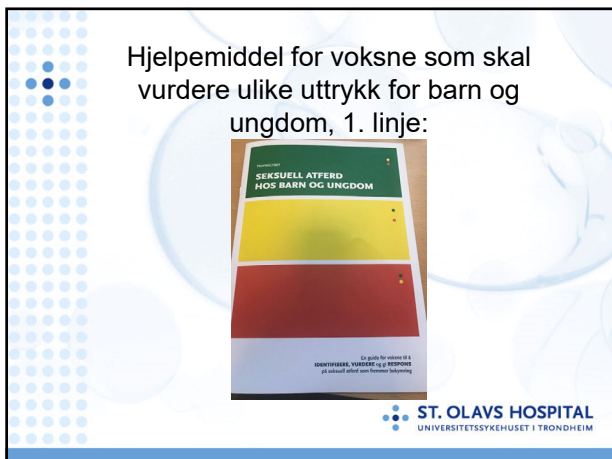
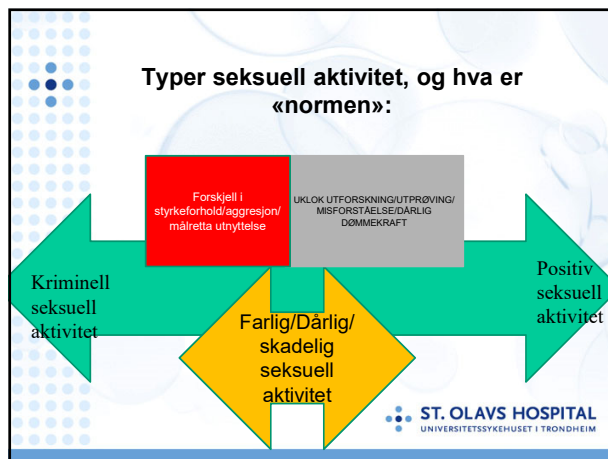
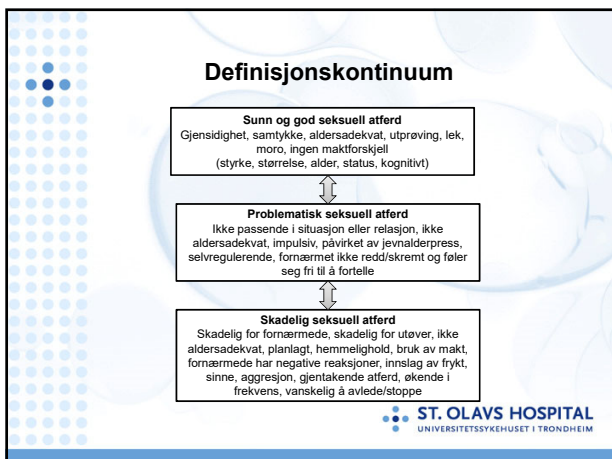
Innlegg, Ungdommens
røskap? nov -18

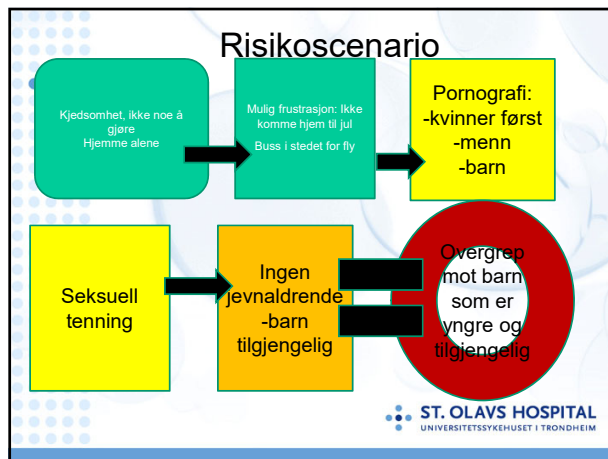
- Utrygg tilknytning: Det handler om to ferdigheter her i livet; **å knytte seg til og skille seg fra**. Klarer vi det dette klarer vi alt.
- I tillegg er det rom for forvirring når det angår seksualitet, mangel på script

Hvilke konsekvenser har utrygg tilknytning?

- Å vite hvor den andre begynner og jeg slutter
- Å føle og oppfatte hva den andre føler og opplever
- Relasjon
- Samspillsferdigheter
- Kanskje denne gruppa barn og unge er forvirra i møte med andre, spesielt omsorgspersoner? Script på seksualitet?

- ### Videre kartlegging av styrker og sårbarheter
- AIM2 (Assesment–Intervention–Moving on) oppfølging av barn og unge med en skadelig seksuell atferd (SSA). Programmet er utviklet i England og er oversatt og bearbeidet for norske forhold av ansatte ved V27. Programmet er besluttet implementert i Norge i samarbeid med de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS).
 - Kartlegger 4 hovedområder:
 - 1-Seksuell og ikke-seksuell skadelig atferd
 - 2-Utvikling
 - 3-Familie
 - 4-Miljø
- Styrker og bekymringer, både statiske og dynamiske faktorer
Utgangspunkt for terapeutiske intervensjoner
- ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

Terapi:

- Dagtilbud
- Sosiale ferdigheter
- Ta med på råd angående hjemreise

(innsikt i egen tenning, egne traumer, kjeding og mestring av scenario, regler og aldersgrenser....)

Barn med Skadelig seksuell atferd en heterogen gruppe

- En økende bevissthet om at faktorer som fører til at individer utøver skadelige seksuelle handlinger er både **komplekse og bredspektret**
- Fra fokus på individ og seksualitet til «individ i kontekst»-perspektiv
- Krever samarbeid mellom flere fagpersoner/instanser og barnet/ungdommen og hans familie.
- **FASIT: FORPLIKTENDE TVERRETATLIG SAMARBEID**

REBESSA

Regionalt Ressursteam for bekymringsfull og skadelig seksuell atferd

- Tverretattlig prosjekt fra 01.01.16
- Brøset Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri
- Trondheim kommune, Barne og Familie-tjenesten
- BUP, St. Olavs Hospital
- Statens Barnehus
- Bufetat
- RVTS midt (Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging)
- Samarbeid med Konfliktrådet og SMISO
- www.rebessa.com

Målsettinger for Rebessa

- Kompetansebygging i alle etater for å fremme sunn seksuell utvikling samt forebygge og oppdage problematisk og skadelig seksuell atferd hos barn
- Jobbe for å etablere behandlings- og oppfølgingstilbud til barn/ungdom som har utført skadelige seksuelle handlinger.
- Gi konsultasjon og støtte i tverrfaglig konsultasjonsteam
- Utvikle tverretattlig samarbeid mellom instanser som jobber med barn og unge med skadelig seksuell atferd

For å forebygge skadelig seksuell atferd

Takk for oss

Morten.lundgren@bufetat.no
Marita.sandvik@stolav.no